

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение муниципального образования
«Кошехабльский район» «Средняя общеобразовательная школа №3 имени Первого
Президента Республики Адыгея Джаримова Аслана Алиевича»

РАССМОТРЕНО

На заседании педагогического
совета

Протокол №1

от «31»августа 2023г

СОГЛАСОВАНО

Заместитель директора по УВР

 С.Б.Кужева

от «01»сентября 2023г

УТВЕРЖДЕНО

Директор МБОУ СОШ №3

 С.Ю.Хасанова

Приказ №66

от «01»сентября 2023г

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
учебного предмета
«Родной (адыгейский) язык»
(базовый уровень)
для обучающихся 5 класса

Егерухай
2023

Федеральнэ къэралыгъо гэсэныгъэ стандартым

диштэу гэпсыгъэ ушьыйхэр

Адыгабзэ

Я 5-рэ класс

Ущызгъэгъуаз

Адыгабзэр Адыгэ Республикэм икъэралыгъуабз, адыгэ лъэпкъым иныдэльфыбз. Федеральнэ къэралыгъо гэсэныгъэ стандартыр гурыт еджап1эмк1э программэм ылапсэу щыт. Предметэу «Адыгабзэр» ч1ып1э гъэнэфагъэ ит. Бзэм иурокхэм к1элэеджак1ом ш1эныгъэ гъэнэфагъэхэр къыщы1эк1ахьэх, идунээеплъык1э нахь зеушьомбгъу, жабзэу 1улъыр нахь бай мэхъу, къы1эк1эхьэгъэ ш1эныгъэхэр ищы1эныгъэк1э къешъхьапэ. Итворческэ нэшанэхэр къыгъэлъэгъонымк1э жэры1уабзэр ык1и тхэныр егъэфедэх, ИКТ-хэр (информационнэ-коммуникационнэ технологиехэр) мыщ щигъэфедэнхэ елъэк1ых. Адыгабзэр зызэрагъаш1эк1э ц1ыфым ищы1эныгъэ бзэм ч1ып1эу щибубытырэр к1элэеджэк1о ц1ык1ухэм къагуры1оцт, ялъэпкъ зэхаш1э хэхьоцт. К1элэеджак1охэм ягупшысэ-гулъытэ нахь чан хъунымк1э, яакъыл, ягупк1агъэ, ятворческэ гупшысак1э ахэхьонымк1э, зэк1эмк1и егъэджен процессымк1э бзэр лъапсэу щыт.

Федеральнэ къэралыгъо гэсэныгъэ стандартым

елъытыгъэу гурыт еджап1эмк1э предметэу «Адыгабзэм» мурадэу

къыгъэуцухэрэр:

- К1элэеджак1охэм ягушъхьэ лэжыгъэ ибаигъэ хэгъэхьоныр, яродинэ, ялъэпкъ культурэ, шэн-хабзэхэр аш1эхэу, нэмык1 лъэпкъхэм якультурэ, яшэн-хабзэхэм лъытэныгъэ афаш1эу гэсэгъэнхэр;
- Яныдэльфыбзэ уасэ фаш1эу, бзэр лъэпкъ культурэм и1ахьыш1оу зэрэщытыр къагуры1оу п1угъэнхэр;
- Зэлы1эсыныгъэмк1э, ц1ыфхэр зэдэгущы1энхэмк1э бзэм мэхьанэу и1эр зэхаш1ык1ыныр;

- Этическэ, эмоциональнэ-нравственнэ фыщытык1э гээнэфаггэ ц1ыфхэм афыри1эныр;
- Социальнэ ч1ып1э (ситуацие) зэфэшхьафхэм хэк1ып1э къафигьотын ылгэк1ыныр.

Метапредметнэ зэфэхьысыжьхэр

Я 5-рэ классыр къэзыухырэ к1элэеджак1ом:

- Еджэнымк1э мурадэу ык1и пшгэрыльэу щытхэр ыштэнхэр, зэриггэцэк1эцтг амалхэр зэриггэггэотынхэр;
- Ижабзэ ыггэфедэнымк1э ш1ык1э-амалэу щы1эхэр зэк1э къы1эк1эхьанхэр;
- Тхыггэ е жэры1уабзэк1э къэ1оггэ текстыр тэрэзэу къыгуры1оныр;
- Текстым къеджэк1э зэфэшхьафхэмк1э къеджэн ылгэк1ыныр;
- Зэш1охыггэн фэе 1офым творческэ ык1и поисковэ ек1ол1ак1э къыфигьотыныр;
- Коммуникативнэ ык1и ш1эныггэ къэзытырэ пшгэрыльхэр ггэцэк1аггэ хьунхэм пае жабзэм иамалхэр ыггэфедэнхэр;
- Зэггэпшэным, анализым, синтезым, зэфэхьысыжьым логическэ ек1ол1ак1эр арихьыл1эныр;
- Зыдэгущы1эрэм едэ1уныр, диалогым хэлэжьэныр, ежь иеплъык1эхэм атемыфэрэ еплъык1эхэр щы1энхэ зэралгэк1ыщтыр къыгуры1оныр;
- Ежь иеплъык1эхэр къыри1отык1ынхэ ылгэк1ыныр;
- Предметнэ ык1и межпредметнэ ш1эныггэхэр къы1эк1эхьанхэр;
- Къэбар лгьыггэ1эс жгуггэхэм, компакт-дискхэм (еджэным фэггэхьыггэхэм), Интернетым ищык1эггэ информацияем ащыльыхьун, къырихын ылгэк1ыныр.

Предметнэ зэфэхьысыжьхэр

- Член гуадзэхэу дополнениер, кьэзгьэнафэр, обстоятельствоэр гуцылэухыгьэм кьыхигьэщышгьоу;
- Член зэльэпкьэгьухэр зыфалохэрэр, гуцылэухыгьэм хэт член зэльэпкьэгьухэр кьыхагьэщынхэу;
- Зыгорэм игуцылэхэр зыфалохэрэр, тамыгьэу кьызэрэхагьэщыхэрэр;
- Гуцылэухыгьэ кьызэрыклом изэхэфын зэклэлъыклуаклэу хэльыр (алгоритмэр), ар кьызфигьэфедээ зэхэфыныр кьышлышгьунэу;
- Гуцылэухыгьэ зэхэльым изэхэфын зэклэлъыклуаклэу хэльыр (алгоритмэр), ар кьызфигьэфедээ зэхэфыныр кьышлышгьунэу.

Едзыгьоу «Фонетикэмрэ графикэмрэ»

Я 5-рэ классыр кьэзыухырэ клэлэеджаклом зэригьэшлэцт:

- Фонетикэ зыфалорэр;
- Макьэхэр, ахэмэ яхьарыфхэр ытхынхэу;
- Зецэхэмрэ зэрацэхэмрэ зэтыриушгььяфыклынхэу;
- Гуцылэм макьэхэр (зецэхэр зэрацэхэр) кьыхигьэщынхэу;
- Алфавитыр;
- Тамыгьитлу, тамыгьицклэ кьэгьэлъэгьогьэ макьэхэм яхьарыфхэр, ахэмэ тэрээу кьяджэнэу, ытхынхэу; зэфэдэ тамыгьэхэр зыхэт хьарыфхэр зэхимыгьэклоклэнхэу;
- Буквэ инклэ кьегьэжьягьэу атхырэ гуцылэхэр;
- Гуцылэм ифонетическэ зэхэфын зэклэлъыклуаклэу хэльыр (алгоритмэр), ар кьызфигьэфедээ зэхэфыныр кьышлышгьунэу.

Едзыгьоу «Лексикэр»

Я 5-рэ классыр кьэзыухырэ клэлэеджаклом зэригьэшлэцт:

- Лексикэ зыфалорэр, гуцылэм лексическэ ыкли грамматическэ мэхьанэхэр зэрилэхэр;
- Зы мэхьанэ ыкли мэхьанабэ зилэ гуцылэхэр зэтырифынхэу;

- Мэхьэнэ занк1э ык1и ехьцыр мэхьанэ гуцы1эмэ зэря1эрэр;
- Къэ1ок1э литературнэ шапхьэхэр (ак1угъэ материалым ельытыгъэу) ыгъэ1орыш1эшъунхэу;
- Адыгабзэм идиалектхэр;
- Адыгэ гуцы1э шъыпкъэхэр, нэмык1ыбзэмэ къахэк1ыгъэ гуцы1эхэр, жьы хьугъэ гуцы1эхэр, гуцы1ак1эхэр зэтырифынхэ ылъэк1ынэу;
- Синонимхэр зыфа1охэрэр, ахэр ыгъэфедэшъунхэу;
- Омонимхэр зыфа1охэрэр, ахэр ыгъэфедэшъунхэу;
- Антонимхэр зыфа1охэрэр, ахэр ыгъэфедэшъунхэу;
- Фразеологизмэхэр зыфа1охэрэр, бзэм мэхьанэу цыря1эр;
- Гуцы1алъэхэр къызфигъэфедэнхэу.

Тхэн 1офш1эн зэфэшъхьафхэр

- Сочинениехэм, диктантхэм ык1и изложениехэм ятхынк1э теорие ш1эныгъэу алэк1элъхэр агъэфедэнхэр.

Календарнэ-тематическэ планированин Адыгабзэ Экласс

№ п/п	Темэр	сыхьат пчъагъэр	уахьтэр	
			план	факт
1	Ныдэльфыбзэр – лъэпкъым ыпс	1		
	КлэджыкIыжын			
2	Бзэ гущылэхэр	1		
	Синтаксисымрэ пунктуациемрэ			
3	Гущылэзэгъусэр, ащ изэхэфын	1		
4	Гущылэухыгъэр, ащ ичлен шъхьалэхэр	1		
5	Диктант. Бгъэжъыр	1		
6	Гущылэухыгъэм ичлен гуадзэхэр. Дополнениер	1		
7	Къэзгъэнафэр	1		
8	Обстоятельствэр	1		
9	Гущылэухыгъэм хэт член зэльэпкъэгъухэр	1		
10	Фэгъэзагъэр	1		
11	Гущылэхадзэхэр, гущылэзэгъусэхадзэхэр	1		
12	Гущылэухыгъэ къызэрыкIохэмрэ зэхэлхэмрэ	1		
13	Зыгорэм игущылэхэр	1		
14	УплэакIун диктант. Елмызэ ибзыухэр	1		
	Фонетикэмрэ графикэмрэ			
15	Мэкъэзешэхэмрэ мэкъэзэращэхэмрэ	1		
16	Мэкъэ чанхэмрэ дэгухэмрэ	1		
17	ЧыйзэфэшIыгъэ макъэхэр, мэкъэ Iужьухэр	1		
18	Буквэхэу э,у ямэхьанэхэр	1		
19	Жи Изложение Хьэ хые умыукIы	1		
20	Буквэхэу дж,кI къагъэльэгъорэ макъэхэр	1		
21	Буквэхэу г,хь къагъэльэгъорэ макъэхэр	1		
22	Буквэхэу и,о,у,е къагъэльэгъорэ макъэхэр	1		
23	Пычыгъор, ударениер, фонетикэ зэхэфын	1		
24	УплэакIун диктант. Псыхау	1		
	Лексикэр			
25	Мэхьанабэ ыкIи зы мэхьанэ зилэ гущылэхэр	1		
26	Мэхьанэ занкIэ ыкIи ехьщыр мэхьанэ гущылэмэ зэралэр	1		

27	Литературабээр ыкти чыпгэ гуцылэхэр	1		
28	Адыгэ гуцылэ шьыпкээхэр.Нэмыкыбзэмэ кьахэкигыгэ гуцылэхэр	1		
29	Сэнэхьат ыкти интернациональнэ гуцылэхэр	1		
30	Жьы хьуггэ гуцылэхэр.Гуцылаклэхэр	1		
31	Синонимхэр	1		
32	Омонимхэр	1		
33	Антонимхэр	1		
34	Фразеологизмэхэр	1		
35	Зэфэхьысыжь упльэкун диктант	1		